

European Bank
for Reconstruction and Development

Kredit (Operativni broj 37232)

ŽICG

Projekat hitne rehabilitacije željezničke infrastrukture

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ BR.2

O EKOLOŠKIM I SOCIJALNIM PITANJIMA

2009

SADRŽAJ

1. Opšti pregled	1
2. Opis projekt	2
2.1. Građevinski radovi	2
2.2. Restrukturiranje/Otpremnine.....	4
3. Propisi i standardi	5
4. Akcioni plan za zaštitu životne sredine (EAP)	5
4.1. Kratak opis EAP	5
4.2. Napredak u implementaciji EAP u 2009	6
5. Ostala ekološka i socijalna pitanja vezana za radove	7
5.1. Informacije o ugovorenoj dokumentaciji o radovima	7
5.2. Informacije o radovima u toku	7
5.3. Kratak prikaz organizacije nadzora bezbjednosti i zaštite životne sredine na gradilištu	17
6. Informacije dostupne široj javnosti	18

SLIKE

Slika 1: Lokalitet rehabilitacije Projekta hitne rehabilitacije Željezničke Infrastrukture	3
Slika 2: Slike o progresu rada u 2009.....	8

DODACI

Dodatak 1: Izvod iz ugovora o projektu.....	21
Dodatak 2: Nacionalni i EU propisi i standardi o zaštiti životne sredine	23

INDEKS

EBRD	<i>Evropska banka za obnovu i razvoj</i>
EAP	<i>Akcioni plan za zaštitu životne sredine</i>
EU	<i>Evropska unija</i>
PA	<i>Ugovor o projektu koji su potpisali Željeznica Crne Gore AD i Evropska banka za obnovu i razvoj dana 26.10.2007</i>
SP	<i>Plan bezbjednosti</i>
WDP	<i>Plan upravljanja otpadom</i>

1 UVOD:

Evropska Banka za obnovu i razvoj (EBRD) finansirala je **Željezničkoj infrastrukturi Crne Gore AD Podgorica (ŽICG)** kredit u vrijednosti od 15 miliona evra za implementaciju PROJEKTA HITNE REHABILITACIJE ŽELJEZNIČKE PRUGE. Kredit je realizovan u cjelosti u periodu od 2007-2009 godine kroz seriju od tri kredita, na osnovu pojedinih prioriteta rehabilitacije željezničke mreže.

Sredstva iz kredita u vrijednosti od 12 miliona evra uložena su za sanaciju tunela, klizišta, kosina, uređenje staničnih i poslovnih objekata, rekonstrukciju putnih prelaza i za nezavršene radove na elektrifikaciji pruge Vrbnica-Bar.

Preostalih 3 miliona je namijenjeno za finansiranje programa restrukturiranja radne snage.

Kako se navodi u Odjeljku 2.07. Ugovora o Projektu ili Odjeljku 3.06 Kreditnog Ugovora počev od datuma stupanja na snagu, sve dok puni iznos kredita ne bude otplaćen, Projektni subjekt (tj. ŽICG) podnosiće Banci godišnje izvještaje o pitanjima stanja životne sredine i socijalnim pitanjima u roku od 90 dana nakon kraja godine o kojoj se izvještava.

Ovo je **Drugi godišnji izvještaj o stanju životne sredine i socijalnim pitanjima** i pokriva kalendarsku godinu 2009. Izvještaj je uzeo u obzir napredak koji je Željeznička infrastruktura ostvarila u upravljanju svojom životnom sredinom od prve revizije koja je izvještavala 2008 godinu i namjerava da se pozabavi predstojećim izazovima iz oblasti životne sredine.

Vrijedi podsjetiti da je u periodu prvog izvještavanja u julu prošle godine, uslijed restrukturiranja ŽICG u dva preduzeća, menadžment koji upravlja sistemom kvaliteta napustio kompaniju. Međutim, implementacija Akcionog plana za zaštitu životne sredine se nastavlja u 2009. godini dovođenjem novog kadra.

2 OPIS PROJEKTA

PROJEKAT HITNE REHABILITACIJE ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE podijeljen je u dvije komponente:

- 1.DIO – **Građevinski radovi** - u vrijednosti od 12 miliona eura (sanacija tunela, klizišta, kosina, uređenje staničnih i poslovnih objekata, rekonstrukciju putnih prelaza i za nezavršene radove na elektrifikaciji pruge Vrbnica-Bar)
- 2.DIO - **Restrukturiranje radne snage** u vrijednosti od 3 miliona

2.1 GRAĐEVINSKI RADOVI :

2.1.1 Kratak opis radova

Tabelarni prikaz radova tokom rehabilitacije pruge Vrbnica-Bar uključujući i Izvođače koji su izabrani da izvode radove:

RADOVI :	IZVOĐAČI RADOVA :
RADOVI NA KLIZIŠTIMA:	(Tender 1)
Dionica 1: Klizište "Crmnica / Bujaci" km 436 + 600	"CRNAGORAPUT" AD Podgorica (Strabag – Austria) Ugovor br.. 37232/1 – 48/07
Dionica 2:	
- Pod-odjeljak 1: Klizište "Brca" km 447 + 500 – 447 + 650 - Pod-odjeljak 2: Klizište "Ratac / Mrčele" km 450 + 000 – 450 + 200	
RADOVI NA TUNELIMA:	(Tender 2)
LOT 1	PORR – Technobau und Umwelt AG – Austria Ugovor br.. 37232/3 – 04/08
- Odjeljak 1.1: Tunel br. 171 km 331+533.58 – km 331+873.76 (314m.) - Odjeljak 1.2: Tunel br. 173 km 332+793.20 – km 333+204.76 (413 m.)	
LOT 2	« ALPINE » BauGmbH – Austria Ugovor br. 37232/2 – 04/08
- Odjeljak 2.1: Tunel br. 175 km 334+196,18 - km 334+397,68 (201 m.) - Odjeljak 2.2: Tunel br. 185 km 352+809.39 - km 352+953.39 (174 m.)	
RADOVI NA KOSINAMA:	(Tender 3)
LOT 1	« ALPINE » BauGmbH – Austria Potpisivanje ugovora u martu 2009
- Odjeljak 1.1: Sanacija kosina km 367+360	
- Odjeljak 1.2: Sanacija kosina km 367+480	
- Odjeljak 1.3: Sanacija kosina km 367+802 – 367+862 - Odjeljak 1.4: Sanacija kosina km 367+962 – 368+128	
LOT 2	JV "Hidrotehnika- Hidroenergetika"/"Geosonda- konsolidacija Potpisivanje ugovora u martu 2009
- Odjeljak 2.1: Sanacija kosina km 372+077.10 – 372+197.10 - Odjeljak 2.2: Sanacija kosina km 377+765 – 377+900	
RADOVI NA TUNELIMA:	(Tender 4)
Tunel br. 182 "Ostrovica"	Tender u toku

MAPA LOKALITETA:

Željeznička pruga Vrbnica - Podgorica - Bar na kojoj je realizovan **Projekat hitne rehabilitacije Željezničke infrastrukture:**

2.1.2 Kratak pregled o napretku radova u 2009:

Radovi na sanaciji klizišta „Brca“ početi u junu 2008 god. a koje je izvodila CRNAGORAPUT, završeni su u junu 2009 god.
Sanacija klizišta „Crmnica-Bujaci“ je u završnoj fazi.

Radovi na tunelima br.175 i 185 početi u oktobru 2008 ,a čiji je izvođač ALPINA –BauGmbH-Austria završeni su u julu 2009.

Glavni radovi na tunelu br.173 su završeni i u toku je raščišćavanje gradilišta.

Radovi na sanaciji tunela br. 171 su u toku a završetak istih se očekuje do kraja februara 2010 godine.

U decembru 2009 potpisan je ugovor sa austrijskom kompanijom POR vrijedan 3,8 miliona evra za sanaciju tunela br.182 „Ostrovica“.

Radovi na svim predviđenim kosinama su počeli u junu 2009,a završetak radova planira se do februara 2010 godine.

2.1.3 PROJEKTA DOKUMENTACIJA PRIJE RADOVA

Podsjećamo da su rehabilitacioni radovi preduzeti na **postojećoj željezničkoj pruzi**. Pored toga, oni se rade u **kontekstu hitnosti** u pogledu bezbjednosti korisnika Željeznice.

U cilju preduzimanja ovih radova hitne rehabilitacije, Željeznička Infrastruktura Crne Gore mora da **pripremi detaljne projekte** koji se podnose komisiji za ‘**Tehnički pregled**’ i dobiju odobrenje od **Ministarstva saobraćaja**.

Nije potrebna dodatna dozvola za gradnju, ni preduzimanje ekoloških i socijalnih procjena.

2.2 RESTRUKTURIRANJE/OTPREMNINE

2.2.1 KRATAK OPIS KOMPONENTE

Odbor direktora ŽCG je usvojio “**Program tehnoloških, ekonomskih i restrukturalnih promjena**” Željeznice Crne Gore 31.oktobra, 2006.

Prema ugovoru o projektu n°37232 između ŽCG i EBRD, ŽICG mora da “**uloži najveći napor u cilju smanjenja broja zaposlenih najmanje 300**”.

Navedeni program zbrinjavanja, inače, je nastavak cjelokupnog restrukturiranja poslovanja firme, koje je inteziviralo u 2008, temeljitom reorganizacijom unutar kompanije.

Program precizno definiše neophodan broj izvršnog osoblja da bi se postigla optimalna usluga i identifikuje i objavljuje broj viška radne snage. Programom je predviđen aktuelni proces restrukturiranja kompanije tj. razdvajanja Infrastrukture i Prevoza.

Implementacija ovog programa tehnoloških, ekonomskih i restrukturalnih promjena preduzeta je u skladu sa uslovima **zakona o radu** (Službeni list Crne Gore br. 25/2006).

2.2.2 Progres u implementiranju komponente u 2008

Najveća isplata otpremnine desila se u 2008 god. Zaključno sa 22.01.2009 god. isplaćeno je 2.440.680,00 € na osnovu čega je 235 zaposlenih napustilo kompaniju.

U 2009 god. ŽICG nastavlja sa promjenama zbrinjavanja zaposlenih uz isplatu stimulativnih otpremnina. Na osnovu pregleda kreditnih sredstava na dan 13.05.2009 god. još 46 radnika je napustilo kompaniju.

Br. radnika	Isplata otpremnina	500.000,00	<ul style="list-style-type: none"> Za ovaj iznos izvršena revizija sa pozitivnim mišljenjem
41	IX Zahtjev 05.01.2009	453.024,00	
52	X Zahtjev 05.01.2009	540.540,00	
93	Suma:	993.564,00	
16	XI Zahtjev 11.02.2009.	175.428,00	
13	XIII Zahtjev 13.02.2009.	138.216,00	
2	XIV Zahtjev 27.02.2009.	21.264,00	
10	XV Zahtjev 04-31.03.2009.	117.792,00	
5	XVI Zahtjev 08-28.04.2009.	55.752,00	
46	Suma:	508.452,00	
139	Ukupno:	1.502.016,00	
Na dan 13.05.2009.god isplaćeno za otpremnine 2.949.202,06 €			

Na osnovu toga rezultati se mogu sumirati na sljedeći način: *Na dan 13.05 2009. god. kompaniju je napustilo ukupno 281 radnik a isplaćeno je otpremnine u iznosu od 2.949.132,00 € od čega 69 radnika Željezničkog prevoza Crna Gore AD Podgorica za koje je izdvojeno 719.604,00 € i 212 radnika Željezničke infrastrukture Crne Gore AD Podgorica u iznosu od 2.229.528,00 €. Ovim dijelom kredita EBRD-a odnosno Restrukturiranjem radne snage ostvarena je ušteda u iznosu od 1.554.422,40 € na godišnjem nivou.*

Tako da su sredstva iz kredita od EBRD-a u vrijednosti od 3.000.000,00 koja su namijenjena za rješavanje tehnološkog viška u cjelosti iskorišćena.

3 PROPISI I STANDARDI

Prema ugovoru, Projekat mora da se sprovodi **u skladu sa propisima zaštite životne sredine i standardima koji su na snazi u Crnoj Gori** i sa standardima za zaštitu životne sredine koji postoje u Evropskoj Uniji.

Pored toga, ugovori između ŽICG i Izvođača su **regulisani zakonom Crne Gore.**

ŽICG u Aneksu 2 daje pregled relevantnih nacionalnih propisa i standarda zajedno u poređenju sa propisima i standardima EU. Za projekat se koriste propisi i standardi Željeznice.

Naglašeno je da su u 2008.godini **na snazi bila tri relevantna zakona** tj. Zakon o zaštiti životne sredine ("Sl. list Crne Gore" br. 40/08), Zakon o zaštiti prirode ("Sl. list Crne Gore" br.

51/08), i Zakon o kvalitetu vazduha (Sl. list Crne Gore ” br. 48/08). Pa ipak, ova dva zakona **nemaju direktan uticaj** na Projekat hitne rehabilitacije Željezničke Infracrkture.

4 AKCIONI PLAN ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

4.1 KRATAK OPIS EAP

Prema Odjeljku 2.05 ugovora o projektu sa EBRD, **Željeznička infrastruktura Crne Gore mora da implementira i da se pridržava akcionog plana zaštite životne sredine** od 17 oktobra 2006.godine.

Ovaj EAP je takođe **procedura Q.3.29 – Zaštita životne sredine na Željeznici – sistema upravljanja kvalitetom (ISO 9001)** prethodne kompanije ŽCG AD.

Sadržaj EAPa je prikazan ispod :

1. Cilj:	Opis cilja procedure Zaštite životne sredine na Željeznici
2. Definicije:	Definicije relevantnih termina
3. Područje primjene:	Područje aktivnosti ŽCG AD koje su obuhvaćene procedurom
4. Skraćenice:	Objašnjenje skraćenica koje se odnose na interesne strane
5. Povezanost sa ostalim dokumentima:	Predstavljanje svih relevantnih procedura sistema kvaliteta u vezi sa procedurom Q.3.29 kao i dijagrama o osnovnom modelu upravljanja zaštitom životne sredine.
6. Opis procesa rada, odgovornost i ovlašćenje:	Predstavljanje garanta željezničkog procesa i glavnih aktivnosti na Željeznici u pogledu zaštite životne sredine. Opis glavnih resursa za implementaciju procesa. Opis procesa predstavljanjem radnji i odgovornosti osoblja. Opis kriterijuma nadzora i mjera za unapređenje procesa.
7. Pregled izvještaja	Lista dokumentacije koja se izdaje u vezi sa procesom
8. Dodaci	Nema
9. Mapa procesa	Mapa prikazuje cjelokupan proces

Glavni postupci procesa prema Odjeljku 6 navedene procedure Q.3.29 mogu se rezimirati na sljedeći način :

- Definirati strategiju zaštite životne sredine;
- Definirati ciljeve zasnovane na strategiji zaštite životne sredine;
- Definirati program za zaštitu životne sredine ;
- Implementirati radnje za promovisanje značaja i prednosti Željeznice u području;
- Implementirati program za zaštitu životne sredine ;
- Definirati Plan za vanredne situacije;
- Nadgledati i procijeniti zaštitu životne sredine.

4.2 PROGRES U IMPLEMENTIRANJU EAP U 2009

Saglasno Strategiji Vlade Crne Gore o restrukturiranju Željeznice Crne Gore, vanredna Skupština akcionara Željeznice Crne Gore AD-Podgorica, je na sjednici održanoj dana 02.07.2008. godine donijela Odluku o restrukturiranju Željeznice Crne Gore-Infrastruktura-DOO, Podgorica u Željezničku Infrastrukturu Crne Gore AD-Podgorica.

Kompanija koja je odgovorna za implementaciju PROJEKTA HITNE REHABILITACIJE ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE je Željeznička infrastruktura Crne Gore AD-Podgorica (ŽICG).

ŽICG posebnu pažnju posvećuje zaštiti životne sredine, unaprijeđenju iste i u tom cilju u decembru 2009 godine stalno zapošljava jedno lice, čiji je osnovni opis posla i dužnosti radnog mjesta zaštita životne sredine, upravljanje otpadom, nadzor nad radovima i druge mjere unapređenja životne sredine i željezničke infrastrukture kao cjeline.

Željeznička infrastruktura Crne Gore AD intezivno radi na smanjenju negativnog uticaja na okolinu i poboljšanja zdravlja ljudi i bezbjednosti na radu što uključuje upotrebu neophodne lične zaštitne opreme za radnike, emisija prašine i prevencija, količina vode koja se koristi i ističe na mjestu izvođenja radova, sakupljanje otpada različitih vrsta (metal, drvo, opasni otpad kao npr. motorno ulje, ostaci boje...), adekvatno organizovanje puteva i prostora za odlaganje ili ponovna upotreba i reciklaža gdje god je to moguće.

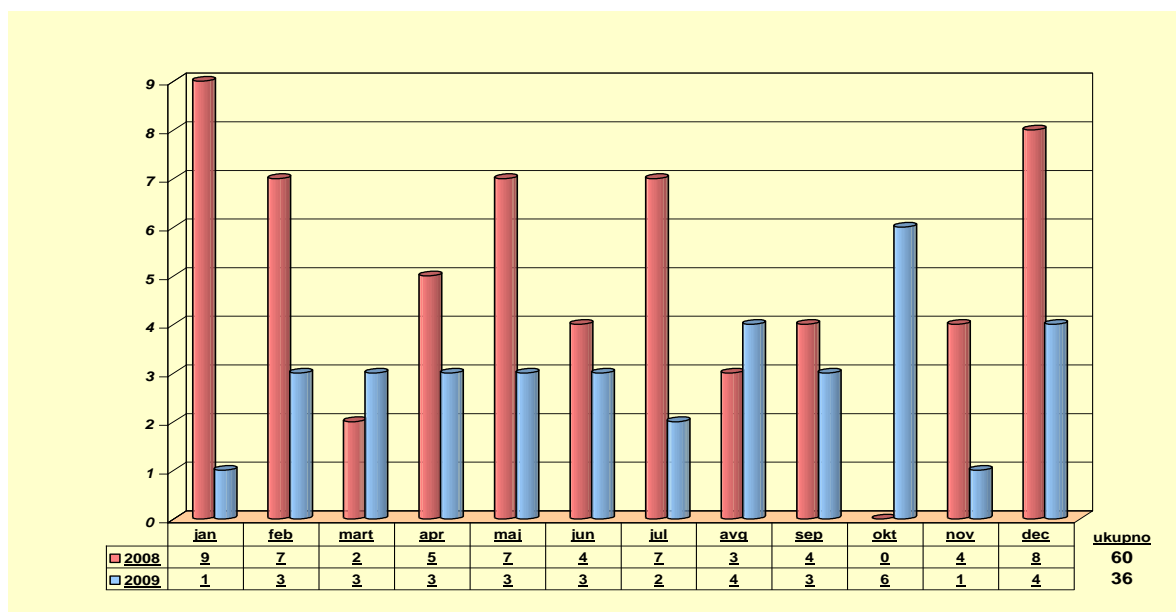
Iz tog razloga tokom 2009 godine nije bilo većih povreda a ni smrtnih slučajeva na gradilištu.

Tabela ispod prikazuje uporedne podatke vanrednih događaja u 2009 u poređenju sa 2008. U 2009. godini dogodilo se 36 vanrednih događaja (6 nesreća i 30 udesa). što je za 68,4 % manje nego u 2008. godini . U 2008 godini bilo je 60 (19 nesreća i 41 udesa) .

Događaji	Uzroci	Br. u 2008	Br. u 2009	Preventivne radnje preuzete u cilju smanjenja vanrednih događaja & nesreća
Tehnički nedostaci (Na postrojenjima i voznim sredstvima)	Havarije kontaktne mreže i loše stanje gornjeg stroja na industrijskim kolosjecima	20	11	Pojačana je kontrola i povećana ispravnost građevinskih i elektrotehničkih postrojenja
Viša sila	Odroni , pad stabala na prugu	8	3	Uklanjanje drveća koje potencijalno može da ugrozi bezbjednost saobraćaja
Lični propusti željezničkih radnika	Radovi na industrijskim kolosjecima	11	12	Povećana je radna i tehnološka disciplina na svim radnim mjestima, posebno u izvršnoj službi (otpravnici vozova, pregledači kola, rukovaoci manevre, manevristi, vozovođe, STO-i, pružni radnici, čuvari pruge, jedinice za održavanje elektrotehničkih uređaja i sistema, jedinice za održavanje pruge itd; obuka osoblja

Nepažnja putnika i trećih lica	Nepažnja vozača drumskih vozila prilikom prelaska pruge, požari izazvani od strane trećih lica i nedozvoljeno kretanje trećih lica po pruzi ili u blizini pruge.	21	10	Instalacija bezbjedonosne signalizacije, rehabilitacija pružnih prelaza.
	Ukupno	60	36	

Grafički prikaz broja vanrednih događaja za period I-XII 2009. godine, sa poređenjem za isti period 2008. godine

U 2009. godini u vanrednim događajima poginula su 2 lica i to sopstvenom krivicom, dok su 2 lica povrijeđena.

5 OSTALA EKOLOŠKA I SOCIJALNA PITANJA VEZANA ZA RADOVE

5.1 INFORMACIJE O DOKUMENTACIJI UGOVORENIH RADOVA

Vrijedi napomenuti da je ŽICG uvrstila pitanja zaštite životne sredine i socijalna pitanja prilikom pripreme ugovora o radovima za [Projekat hitne rehabilitacije Željezničke Infrastrukture](#). U posebnim uslovima, definisana su četiri relevantna dokumenta sa aspekta pitanja zaštite životne sredine i socijalnih pitanja:

- ❖ **Plan upravljanja otpadom** (WMP) prema podklauzuli 1.1.6.13 posebnih uslova: Ovaj dokument predstavlja plan koji priprema Izvođač opisujući kako će tretirati otpad proizveden radovima.

- ❖ **Plan bezbjednosti (SP)** prema podklauzuli 1.1.6.14: Ovaj dokument opisuje radnje za zaštitu radova i učesnika u radu. Plan treba da sadrži a) zaštitu radnih mjesta; b) zaštitu radnika c) saobraćajnu signalizaciju i regulisanje; d) nabavku i skladištenje goriva, ulja, eksploziva; e) zaštita od požara tokom radova.
- ❖ **Plan upravljanja zaštitom životne sredine ("EMP")** prema podklauzuli 1.6.1.15: Ovaj dokument treba da procijeni uticaj radova i opiše neophodne mjere kako bi se smanjili ti uticaji.EMP će se takođe baviti procjenom zaostalih (rezidualnih) uticaja nakon radova.
- ❖ **Plan eventualnog zagađenja ("IPP")** prema podklauzuli 1.1.6.16: Ovaj dokument treba da obezbijedi smjernice za hitne situacije kao što su rasipanje goriva, ulja ili ostalih opasnih supstanci, na primjer usled sudara rezervoara. Ovaj dokument treba da objasni proceduru i sredstva koja se sprovode u organizaciji uklanjanja zagađenja i čišćenja radne oblasti i zagađenog zemljišta.

5.2 INFORMACIJE VEZANE ZA TEKUĆE RADOVE:

Kao rezultat aktivnosti i planiranih sanacija klizišta, kosina i tunela identifikovani su, analizirani i vrijednovani sljedeći mogući uticaji na životnu sredinu, koji su dati u tabelarnom prikazu i uz to slike o progresu radova.

5.2.1 Tekući radovi na klizištu

SANACIJA KLIZIŠTA "CRMNICA - BUJACI" u km. 436+600 pruge Podgorica – Bar.

Izgled klizišta prije početka radova:

Izgled klizišta nakon završenih radova:

Kategorija radova:	Radovi na klizištu
Dionica:	Dionica 1: Stabilizacija nestabilnog terena "Crmnica-Bujaci" km 436+600
Izvođač:	"CRNAGORAPUT" AD Podgorica (Strabag-Austria)
Početak radova:	17.03.2009. god.
Rok za završetak:	8 mjeseci
Glavna pitanja za zaštitu životne sredine i socijalna pitanja za ovu dionicu	Mala količina otpada se ugrađivala u nasipe. Usled emisije prašine u fazi izgradnje usvojiti dobru građevinsku praksu-prskanje vodom i obložavanje. Zaštita prirode ograničenjem sječe drveća i grmlja, ozelenjivanjem površina.
Upravljanje vodama	Drenažni sistem prikuplja atmosfersku vodu sa trupa pruge koja se kontrolisano uvodi u propuste a potom u vanjske tokove. Prilikom izvođenja radova nije dolazilo do kontaminacije voda.
Upravljanje otpadom	Izvođači nijesu dostavili Plan upravljanja otpadom. Riječ je o maloj količini otpada koji se jednim dijelom ugrađuje u nasipe na gradilištu, a ostalo se prevozi do opštinske deponije u toku dana.
Skladištenje opasnih i hemijskih materijala	Nema skladištenja opasnih i hemijskih proizvoda na gradilištu.
Fabrika betona	Gotov beton se transportuje auto-mikserom iz postojećih fabrika betona do gradilišta a koje su locirane u poluprečniku od 15 km.
Kamenolom	Nije potreban neki materijal spolja.
Privremena deponija	Sav otpad je lociran na određenom mjestu na gradilištu a zatim se u toku dana prevozi do opštinske deponije.
Izvođačevi objekti	Izvođači su napravili objekte za svoje kancelarije, kao i kontejnere u kojim su odlagali alat.
Akvizicija zemljišta	S obzirom na to da je veći dio zemljišta na kojima su predviđeni radovi svojina privatnih lica, ŽICG se obavezala da izvrši isplatu naknade vlasnicima privatnih parcela po cijeni koja je utvrdila nadležna Komisija Uprave za nekretnine u svom izvještaju br.02-2427/2.
Kulturno nasleđe	Značajni kulturni objekti nijesu do sada identifikovani u području projekta. Odgovarajuće zaštitne mjere usvojiti u slučaju naknadnog pronalaženja tih objekata.
Pritužbe od građana	Nije bilo žalbi od strane građana.
Povrede na radu ili fatalni ishodi	Nije bilo većih povreda a ni smrtnih slučajeva na gradilištu u 2009.
Ostala bezbjednosna pitanja	Izvođači nijesu dostavili Plan bezbjednosti, ali su primijenjene mjere bezbjednosti i obezbjeđenje odvijanja željezničkog saobraćaja smanjenjem brzine od $V_{max}=30$ km.
Službene inspekcije	Radovi se izvode pod nadzorom stručnih lica ŽICG, građevinske, elektrotehničke i saobraćajne struke uz primjenu mjera bezbjednosti i obezbjeđenja odvijanja željezničkog saobraćaja.
Odštetni zahtjevi od nadležnih	Nema zvaničnih zahtjeva organa.
Druge kompenzacije nastale u projektu	Popravka vodovodnih cijevi.

5.2.2 Tekući radovi u tunelima

Tunel br. 175 u km 334+196 – km 334+397

Stanje tunelske obloge prije sanacije

Završeni ulazni i izlazni portal tunela 175

Kategorija radova:	Radovi u tunelima
Dionica:	Lot 1-Dionica 1.1:Tunel 171 km 331+533.58-km 331+873.76(314m) Lot 1-Dionica 1.2:Tunel 173 km 332+793.20-km 333+204.76(413m)
Izvođač:	POR-Technobau und Umwelt AG-Austria
Početak radova:	17.11.2008.
Rok za završetak:	15 mjeseci
Glavna pitanja za zaštitu životne sredine i socijalna pitanja za ovu dionicu	Ovim projektom predviđeni su radovi na sanaciji tunelske obloge,kojom se postiže potpuna njena stabilnost,kao i eliminisanje vode iz tunelske cijevi u mjeri mogućeg.Pojave dotoka većih količina vode i dejstva mraza od tih voda imale su za posljedicu stvaranje pukotina,degradaciju i odvaljivanje betona čime je bila ugrožena bezbjednost saobraćaja. Identifikovati odgovarajuće mjesto za odlaganje starog betona u cilju izbjegavanja kontaminacije voda.
Upravljanje vodama	Nema specijalnog uređaja za tretman otpadnih voda.
Upravljanje otpadom	Kompletan otpad koji se stvori na gradilištu deponuje se na određenom mjestu a zatim se utovara svaki dan u radni voz i skladišti na glavnoj deponiji lociranoj u stanici Kolašin.
Skladištenje opasnih i hemijskih materija	Mala količina aditiva dodaje se za brzo vezivanje starog i novog betona,a preostala količina opasnih proizvoda se odvozi do stanice Kolašin odakle ga radnici Komunalnog preduzeća skladište na opštinsku deponiju.
Fabrika betona	Najvećim dijelom beton se transportuje auto-mikserima iz postojećih fabrika betona,a manjim dijelom se pravi na licu mjesta.
Kamenolom	Nije potreban neki materijal spolja
Privremena deponija	Privremeno mjesto za odlaganje se nalazi u okviru pruge,za odlaganje struganog betona,a zatim se skladišti u opštinskoj deponiji.
Izvođačevi objekti	Izvođači svoja vozila održavaju u prostorijama vozne stanice Kolašin.Nema objekata na gradilištu,već se materijal transportuje iz obližnje stanice Kolašin i ukrsnice Trebaljevo.
Akvizicija zemljišta	Nije bilo eksproprijacije.
Kulturno nasleđe	Značajni kulturni objekti nijesu do sada identifikovani u području projekta. Odgovarajuće zaštitne mjere usvojiti u slučaju naknadnog pronalaženja istih.
Pritužbe od građana	Nije bilo pritužbi od strane građana. Slabo naseljeno područje.
Povrede na radu ili fatalni ishodi	Nije bilo povreda,ni nesrećnih slučajeva u 2009
Ostala bezbjedonosna pitanja	Izvođači nijesu dostavili Plan bezbjednosti.Međutim,obezbijedili su odgovarajuće sertifikate kompanija i zaposlenih za rad na elektrificiranoj pruzi.
Službene inspekcije	Radovi se izvode pod nadzorom stručnih lica ŽICG, građevinske, elektrotehničke i saobraćajne struke uz primjenu mjera bezbjednosti i obezbjeđenja odvijanja željezničkog saobraćaja.Nije bilo pritužbi što se tiče ekoloških i socijalnih pitanja.
Odštetni zahtjevi od nadležnih	Nema zvaničnih zahtjeva organa
Druge kompenzacije nastale u projektu	Završen ulazni i izlazni portal tunela

5.2.3 Tekući radovi na kosinama

**IZVJEŠTAJ SA OBILASKA GRADILIŠTA (SEKCIJA 1,2,3,4) KOJE IZVODI
ALPINE Bau GmbH-AUSTRIJA DANA 13.OKTOBRA. 2009.GODINE.**

**Dopremljena mehanizacija izvođača
radova za pripremu platoa za smještaj
opreme za sanaciju kosine(Sekcija1)**

**Izlaz tunela br. 207, montažna skela
za rad na sanaciji kosine iznad portala tunela
i radni voz izvođača radova(Sekcija4)**

Kategorija radova:	Radovi na kosinama
Dionica:	Lot 1 Dionica 1.1:Kosina km 367+360 Dionica 1.2:Kosina km 367+480 Dionica 1.3:Kosina km 367+802-367+862 Dionica 1.4:Kosina km 367+962-368+128
Izvođač:	Alpine-BauGmbh-Austria
Početak radova:	26.02.2009.
Rok za završetak:	8 mjeseci
Glavna pitanja za zaštitu životne sredine i socijalna pitanja za ovu dionicu	Raščišćavanje vegetacionog pokrivača će biti neophodno na nekim lokacijama .Ovi radovi će promijeniti vegetacioni pokrivač,ali se uticaj smatra minimalnim čime će se izbjeći uništavanje staništa za endemske biljke i životinje.
Upravljanje vodama	Postavljene su perforirane cijevi prečnika 10 cm koje skupljaju atmosfersku vodu,pri čemu ne dolazi do kontaminacije voda.
Upravljanje otpadom	Izvođači nijesu dostavili Plan upravljanja otpadom. Zavisno od gradilišta otpad se svakog dana prenosi do obližnje opštinske deponije. Otpad nije radioaktivan.
Skladištenje opasnih i hemijskih materija	Nije bilo skladištenja toksičnih materija.
Fabrika betona	Beton se spravlja na gradilištu.
Kamenolom	Nije potreban neki materijal spolja.
Izvođačevi objekti	Privremeni objekti su postavljeni na gradilištu gdje su skladištili opremu,alat,potrebni materijal.
Korišćena deponija	Sav otpad je lociran na određenom mjestu na gradilištu a zatim se u toku dana prevozi do opštinske deponije
Akvizicija zemljišta	Nije bilo eksproprijacije.
Kulturno nasleđe	Nije pronađeno kulturno nasleđe.
Pritužbe od građana	Područje nije naseljeno.
Povrede na radu ili fatalni ishodi	Nije bilo povreda,ni nesrećnih slučajeva u 2009
Ostala bezbjedonosna pitanja	Izvođači nijesu pripremili Plan bezbjednosti. ŽICG je obezbijedio rad na pruži, na pr. Izvođač nije mogao započeti rad dok stručno lice ŽICG nije isključio struju iz kontaktne mreže.
Službene inspekcije	Gradilište su redovno obilazili: Glavni inspektor za željeznički saobraćaj,Glavni nadzor ŽICG,predstavnici Sektora kontrole i bezbjednosti ŽICG.
Odštetni zahtjevi od nadležnih	Odštetni zahtjevi su bili isključivo prema Izvođačima zbog kašnjenja u izvođenju radova.
Druge kompenzacije nastale u projektu	Poboljšana bezbjednost odvijanja saobraćaja. Smanjena opasnost od obrušavanja.

SANACIJA KOSINA LOT 2 u km. 372+077.10-372+197.10

Stanje kosine prije sanacije.

Armirano betonski roštilj

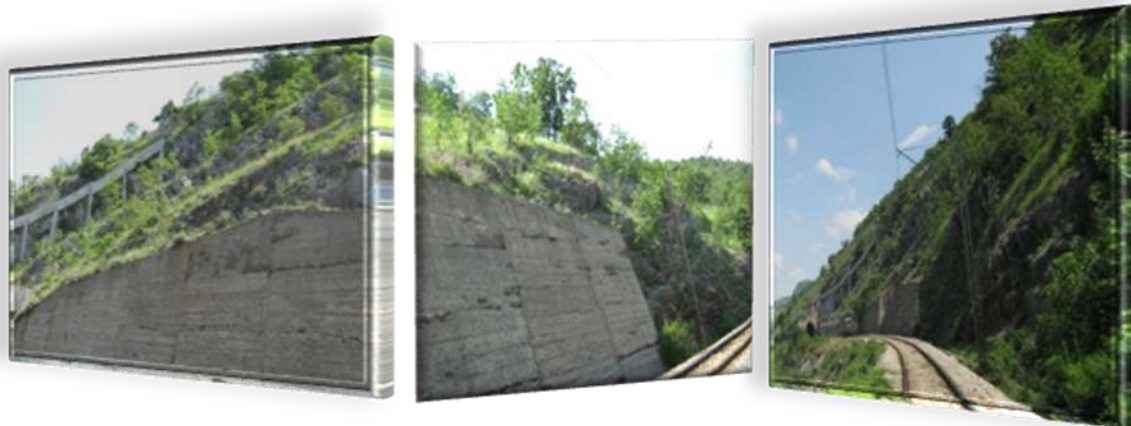

Skidanje cijevne skele iznad ulaznog portala tunela br.218

SANACIJA KOSINA LOT 2 u km. 377+765 – 377+900

Stanje kosine prije sanacije

■ Montaža radne skele

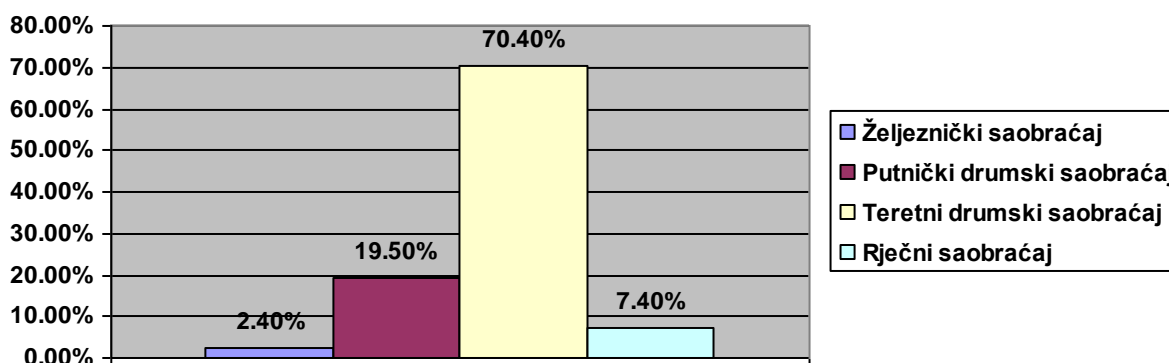
Radovi u toku

Kategorija radova:	Radovi na kosinama
Dionica:	Lot 2 Dionica 2.1:Kosina km 372+077.10-372+197.10 Dionica 2.2:Kosina km 377+765-377+900
Izvođač:	JV „Hidrotehnika-Hidroenergetika“/ „Geosonda-Konsolidacija“- Serbia
Početak radova:	01.06.2009.
Rok za završetak:	8 mjeseci
Glavna pitanja za zaštitu životne sredine i socijalna pitanja za ovu dionicu	Prostor na kome se vrši sanacija kosina ne predstavlja zakonom zaštićena prirodna područja, niti radom može biti ugrožena ista. Nenaseljeno područje-nema oštećenja imovine Emisija prašine tokom radova-prskanje vodom,obložavanje
Upravljanje vodama	U pitanju je mala količina atmosferskih voda koja se sakuplja u perforirane cijevi prečnika oko 10 cm.
Upravljanje otpadom	Izvođač nije dostavio Plan upravljanja otpadom. Otpad se svakodnevno odvezio do stanice Kolašin na opštinsku deponiju. Nije bilo nelegalnih jama, kamenoloma i smetlišta za bacanje otpada u susjednim područjima, a pogotovo ne u zaštićenim područjima
Skladištenje opasnih i hemijskih materija	Boje sa otrovnim sastojcima kao što su rastvarači ili olovo nijesu se upotrebljavali
Fabrika betona	Beton se spravlja na licu mjesta.
Kamenolom	Nije potreban neki materijal spolja.
Privremena deponija	Postojalo je jedno privremeno mjesto na gradilištu odobreno od opštinskih organa.
Izvođačevi objekti	Postavili su privremene objekte za odlaganje opreme za rad.
Akvizicija zemljišta	Nije bilo eksproprijacije.
Kulturno nasleđe	Na području projektovane sanacije kosina nije pronađeno kulturno nasleđe.
Pritužbe od građana	Područje nije naseljeno.
Povrede na radu ili fatalni ishodi	Nije bilo povreda,ni nesrećnih slučajeva u 2009
Ostala bezbjedonosna pitanja	Izvođači nijesu dostavili Plan bezbjednosti. ŽICG je obezbijedio Izvođaču rad na elektrificiranim prugama.
Službene inspekcije	Gradilište su redovno obilazili: Glavni inspektor za željeznički saobraćaj,Glavni nadzor ŽICG,predstavnici Sektora kontrole i bezbjednosti ŽICG.
Odštetni zahtjevi od nadležnih	Nema zvaničnih zahtjeva organa
Druge kompenzacije nastale u projektu	Poboljšana bezbjednost odvijanja saobraćaja. Smanjena opasnost od obrušavanja.

Željeznica u mnogome učestvuje u zaštiti životne sredine sa aspekta zagađenosti, pošto je ona najmanji ekološki zagađivač od svih saobraćajnih sredstava, za razliku od aviona, na primjer, čije je pogonsko gorivo kerozin, manje poznat ali najveći zagađivač atmosfere. Dalje, u željezničkom saobraćaju je najmanje akcidenata, a i troškovi osiguranja po ovom osnovu od ovih nepredvidivih situacija u 17 najrazvijenijih zemalja iznose 4,6% bruto nacionalnog proizvoda za željeznički saobraćaj, a preko 26% za ostale vidove saobraćaja.

Upoređenjem željezničkog, drumskog i riječnog saobraćaja došlo se do podatka koji ukazuje da željeznički saobraćaj najmanje zagađuje životnu sredinu (željeznički 2,4%, putnički drumski 19,5%, teretni drumski 70,4% i riječni saobraćaj 7,4%).

Dakle, komparativne prednosti željezničkog saobraćaja u odnosu na drumski i riječni ogledaju se upravo u zaštiti čovjekove životne i radne sredine.

5.2 KRATKO O ORGANIZACIJI NADZORA EKOLOŠKIH I SOCIJALNIH PITANJA NA GRADILIŠTU

Izvođači su nadležni za dnevnu implementaciju različitih planova koje zahtijeva ugovor (vidjeti odjeljak 5.1) u vezi sa ekološkim i socijalnim pitanjima.

Izvođači izvještavaju u dnevnim evidencijama o gradnji tj. građevinskim knjigama, zvaničnim dopisom o posebnim pitanjima i za vrijeme nedjeljnih sastanaka. Izvođač takođe treba da izvještava o ovim pitanjima u svom mjesečnom izvještaju o napredovanju.

U skladu sa zakonom, Izvođači moraju da postave predstavnika za upravljanje bezbjednošću na radu.

Izvođači su odgovorni za usaglašenost podizvođača sa pitanjima zaštite životne sredine i socijalnim pitanjima.

Inženjeri preduzimaju dnevni nadzor zaštite životna sredine i socijalnih pitanja. On kontroliše i procjenjuje usaglašenost Izvođača sa uslovima, standardima i propisima.

Inženjer takođe nadzire ovlaštenja/dozvole koje treba da se dobiju od Izvođača npr. ovlaštenja od opštinskih organa za deponije i privremena mjesta odlaganja, sertifikate zaposlenih za rad na elektrificiranoj pruzi itd.

Inženjer evidentira značajne incidente, pitanja životne sredine i bezbjednosti i mjere ublažavanja koje treba da primijene Izvođači. On daje izvještaje u građevinskoj knjizi, zvaničnim dopisom o specijalnim pitanjima zaštite životne sredine ili bezbjednosti i u izvještajima o nedjeljnim sastancima.

6 INFORMACIJE DOSTUPNE ŠIROJ JAVNOSTI

Veliki broj medija objavilo je informaciju o kreditiranju Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) za hitnu sanaciju pruge Željezničke Infrastrukture Crne Gore AD Podgorica.

Informacije dostupne široj javnosti putem medija tokom 2009.godine

Datum	Informacija	Medij
07.07.2009.	EBRD spremna da uloži 15 miliona evra za sanaciju tunela, klizišta, za uređenje staničnih i poslovnih objekata i za elektrifikaciju pruge.	Novosti
20.07.2009.	Radovi za sanaciju tunela su prošle godine ugovoreni sa firmom Alpine BauGmbH iz Austrije. Vrijednost ugovorenih poslova je 601.503.30 evra, a radovi se finansiraju iz kreditnih sredstava EBRD-a. Radovi su završeni 01.06.2009 godine, pet mjeseci prije planiranog roka.	Pobjeda
05.08.2009.	Iz kreditnih sredstava EBRD-a u toku su radovi na sanaciji klizišta „Crmnica-Bujaci“ koji se nalazi na potezu pruge Podgorica-Bar. Iz istog paketa kreditnih sredstava završena su dva klizišta „Mrčele-Ratac“ i „Brca“.	www.zicg.me
20.11.2009.	Crnogorska vlada odobrila Željezničkoj infrastrukturi potpisivanje ugovora o kreditiranju sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) od 15 miliona evra, za koji će dati garanciju. Iz vlade je saopšteno da kredit namijenjen za realizaciju primarnih građevinskih radova na rehabilitaciju željezničke pruge.	Mina-business
04.12.2009.	Predstavnici Željezničke infrastrukture i austrijska kompanija POR potpisali su ugovor vrijedan 3,8 miliona evra u okviru projekta hitne rehabilitacije pruge Vrbnica-Bar. Novac je obezbijeđen iz 15 miliona evra vrijednog kredita Evropske banke za obnovu i razvoj i biće uloženi za sanaciju tunela br.182 Ostrovica.	Dan

Dodatak 1: Izvod iz ugovora o projektu

**Izvod iz ugovora o projektu br° 37232
između EBRD i Željezničke Infrastrukture Crne Gore AD**

“ODJELJAK 2.07: UČESTALOST IZVJEŠTAVANJA I ZAHTJEVI ZA PODNOŠENJE IZVJEŠTAJA

(a) Počev od datuma stupanja na snagu, sve dok puni iznos kredita ne bude otplaćen ili otkazan, Projektni subjekat podnosiće Banci godišnje izvještaje o pitanjima zaštite životne sredine i socijalnim pitanjima koja su nastala u vezi sa Projektnim subjektom ili Projektom, kako se to navodi u Odjeljku 5.02(c)(iii) Standardnih uslova, u roku od 90 dana nakon kraja godine o kojoj se izvještava. Ti izvještaji obuhvatiće informacije o sljedećim specifičnim pitanjima:

- (1) informacije o usklađenosti Projektnog subjekta sa zahtevima zaštite životne sredine, zdravlja, bezbjednosti i socijalnim zahtevima definisanim u Odjeljku 3.04, uključujući status svih dozvola u vezi sa zaštitom životne sredine koje su potrebne za Projekat, rezultate svih Inspekcija koje su sprovele bilo koje regulatorne vlasti, svih kršenja važećih zakona, propisa ili standarda i svih postupaka kojima se popravljaju postojeće stanje u vezi sa tim i svih kazni koje su nametnute za svako od tih kršenja;
- (2) informacije o realizaciji Akcionog plana za zaštitu životne sredine, uključujući sve predložene promjene postupaka, rasporeda ili troškova;
- (3) sumirani prikaz svih materijalnih obavještenja, izvještaja ili drugih oblika komunikacije u vezi sa pitanjima zaštite životne sredine i socijalnim pitanjima koje je Projektni subjekat podnio bilo kojim regulatornim vlastima;
- (4) informacije o zdravstvenim i bezbjedonosnim dokumentima Projekta, uključujući stopu nesreća i svih inicijativa u vezi sa pitanjima zdravlja i bezbjednosti koje je realizovao ili koje planira Projektni subjekat;
- (5) sumirani prikaz svih izmjena zakona koji regulišu zaštitu životne sredine, zdravlje i bezbjednost, a koji bi mogli imati materijalnog efekta na operacije Projektnog subjekta ili na Projekat;
- (6) kopije informacija o pitanjima zaštite životne sredine i socijalnim pitanjima koje periodično dostavlja Projektni subjekat svojim akcionarima ili javnosti. ”

Dodatak 2: Nacionalni i EU propisi i standardi zaštite životne sredine

Relevantni nacionalni propisi i standardi zaštite životne sredine i poređenje sa standardima EU

RELEVANTNI NACIONALNI PROPISI I STANDARDI

Relevantni nacionalni propisi i standardi u pogledu projekta naznačeni su ispod:

Zaštita prirode

- Zakon o **zaštiti životne sredine** (Sl. list CG br. 40/08)
- Zakon o **Zaštiti prirode** (Sl. list CG br. 51/08)
- Propis o **zaštiti rijetkih, endemskih i ugroženih životinja i biljaka** (Sl. list CG br. 30/68)
- Zakon o **nacionalnim parkovima** (Sl. list CG br. 47/91, 17/92, 27/94)
- Zakon o **šumama** (Sl. list CG br. 55/2000)
- Zakon o **lovstvu** (Sl. list CG br. 52/08)
- Zakon o **ribolovu u slatkim vodama** (Sl. list CG br. 11/07)
- Propis o **taksama na zagađenje životne sredine** (Sl. list CG br. 26/97, 9/2000)

Procjena uticaja na životnu sredinu

- Dekret o projektima koji se povinuju procjeni uticaja na životnu sredinu (Sl. list CG br. 20/07);
- Pravilnik o sadržaju detaljne studije procjene uticaja na životnu sredinu (Sl. list CG br. 14/07);
- Pravilnik o dokumentaciji koju treba podnijeti sa zahtjevom za donošenje odluke o potrebi za procjenom uticaja na životnu sredinu (Sl. list CG br. 14/07);
- Pravilnik o dokumentaciji koju treba podnijeti sa zahtjevom za određivanje obima i sadržaja detaljne studije procjene uticaja na životnu sredinu (Sl. list CG br. 14/07).

Zagađenje vazduha

- Zakon o **kvalitetu vazduha** (Sl. list CG br. 48/08)
- Dekret koji se odnosi na **metod mjerenja** zagađenja vazduha (Sl. list CG br. 14/80)
- Pravilnik o vremenskom **limitu i metodi** za mjerenje supstanci koje se emituju u **vazduh** iz izvora zagađenja (Sl. list CG br. 4/82)
- Zakon o **tehničkoj kontroli vozila** (1984)
- Dekret o izboru **mjernih lokacija** za utvrđivanje stepena zagađenja vazduha (Sl. list CG br. 6/86)
- Pravilnik o **Emisiji zagađenja u vazduh** (Sl. list CG br. 25/01)

Buka

- Zakon o **zaštiti od buke** (Sl. list CG br. 45/06)

Vode

- Zakon o **vodama** (Sl. list CG br. 27/07)
- Uredba o **klasifikaciji i kategorizaciji površinskih i podzemnih voda** (Sl. list CG br. 02/07)

Otpad

- Zakon o **sakupljanju i reciklaži tvrdog otpada** (Sl. list CG br. 20/81, 26/81, 2/89, 19/89, 39/89, 48/91, 17/92, 27/94)
- Propis o kriterijumima za **izbor mjesta i metode raspolaganja tvrdim otpadom**(Sl. list CG br. 56/2000)

Zemljište

- Zakon o **geološkim ispitivanjima** i eksploatacija mineralnih resursa (Sl. list CG br. 28/93, 27/94, 42/94, 26/07)
- Zakon o **poljoprivrednom zemljištu** (Sl. list CG br. 15/92, 59/92, 27/94)
- Zakon o **rudniku** (Sl. list CG br. 28/93, 27/94)
- Zakon o **gradnji** (Sl. list CG br. 55/00)

“**Akt o putevima**”, objavljen u Podgorici dana 22. juna 2004. je tehnički dokument u kome se diskutuje o tehničkim pitanjima zajedno sa korišćenjem, planom, održavanjem, čišćenjem i signalizacijom za puteve i ne bavi se pitanjima zaštite životne sredine, zdravlja ili bezbjednosti.

Zdravlje i bezbjednost

- Zakon o profesionalnom zdravlju i bezbjednosti (Sl. list CG br. 79/04)
- Pravilnik o načinu i proceduri procjene rizika na radnom mjestu (Sl. list CG br. 43/07)
- Pravilnik o načinu i proceduri omogućavanja zaposlenima da rade u bezbjednom okruženju (Sl. list CG br. 57/06)
- Prailnik o proceduri i rokovima za sprovođenje povremenih ispitivanja i testiranja instrumenata rada, instrumenata i lične zaštitne opreme za rad i uslova radnog okruženja (Sl. list CG br 71/05)
- Pravilnik o održavanju državnih ispita za lica koja se bave bezbjednošću na radu (Sl. list CG br. 67/05)
- Pravilnik o uslovima koje pravno ili fizičko lice mora da ispuni u cilju izvođenja kvalifikovanih poslova u oblasti bezbjednosti na radu i o proceduri za utvrđivanje ispunjavanja ovih uslova (Sl. list CG br 67/05)
- Pravilnik o čuvanju evidencije iz oblasti bezbjednosti na radu (Sl. list CG br 67/05)
- Pravilnik o načinu čuvanja registra organizacija ovlašćenih za izvođenje bezbjednosti na radnom mjestu (Sl. list CG br. 67/05)
- Pravilnik o pitanjima u vezi sa bezbjednošću na radu koja mogu da se regulišu ugovorom o radu (Sl. list CG br. 67/05)

POREĐENJE IZMEĐU CRNOGORSKIH I EVROPSKIH REGULATIVA I STANDARDA

Tabela u nastavku objedinjuje i sadrži komentare o odnosu između crnogorskih zakona, regulativa i uredbi, i Odluka i Direktiva Evropske Unije.

PREDMET	EVROPSKI STANDARD	CRNOGORSKI STANDARD	KOMENTARI I/ILI PREPORUKE
Procjena uticaja na životnu sredinu	Direktiva Savjeta 97/11/EC (31997L0011) koja mijenja Direktivu 85/337/EEC (31985L0337) o procjeni dejstva određenih javnih i privatnih projekata na životnu sredinu. Direktiva 2001/42/EC (32001L0042)	<p>Uredba o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu;</p> <p>Pravilnik o sadržaju Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu;</p> <p>Pravilnik o sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za odlučivanje o potrebi Procjene uticaja na životnu sredinu;</p> <p>Pravilnik o sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za određivanje obima i sadržine Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu;</p> <p>Pravilnik o sadržaju, obliku i načinu vođenja javnog registra o postupcima i odlukama o procjeni uticaja na okolinu;</p> <p>Zakon o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu;</p>	<p>Zakon o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu</p> <p>(Sl.list CG br. 80/05) preuzima transposing Direktivu 2001/42/EC (32001L0042) Evropskog Parlamenta i Savjeta o procjeni dejstva određenih planova i programa na životnu sredinu i Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu</p> <p>(Sl.list CG br. 80/05) koji je usaglašen sa Direktivom savjeta 97/11/EC (31997L0011) koja je zamijenila Direktivu 85/337/EEC (31985L0337) o procjeni dejstva određenih javnih i privatnih projekata na životnu sredinu, usvojeni 2005.godine. Ova dva zakona su počela da se primjenjuju od 1.januara 2008.godine. U cilju stvaranja uslova za primjenu Zakona o procjeni uticaja i njegovoj punoj harmonizaciji sa zahtjevima Direktive Savjeta 97/11/EC (31997L0011) donijeti su podzakonski akti navedeni u koloni 3.</p> <p>Zakon o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu i Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu, usaglašeni su sa sljedećim Direktivama : Direktiva 2003/35/EC (32003L0035) Evropskog Parlamenta i Savjeta koja obezbjeđuje učešće javnosti u pogledu izrade određenih planova i programa koji se odnose na životnu sredinu, kao i Directive 2003/4/EC (32003L0004) Evropskog Parlamenta i Savjeta o javnoj dostupnosti informacija o životnoj sredini. Zakon o slobodnom pristupu informacijama (Sl.list CG br. 68/05) je takođe značajan za ovu oblast, imajući na umu da pojedine odredbe ovog Zakona definišu pravo slobodnog pristupa informacijama u svim oblastima, uključujući takođe i životnu sredinu.</p>

PREDMET	EVROPSKI STANDARDI	CRNOGORSKI STANDARDI	KOMENTARI I /ILI PREPORUKE
Kvalitet vazduha (u vezi sa zagađenjem od motornih vozila)	Direktiva 70/220/EEC izmijenjena i dopunjena sa Direktivama : 74/290, 77/102, 78/665, 83/351, 88/76 88/436, 89/458, 89/491, 91/441, 93/59, 94/12, 94/12, 96/69, 98/69, 99/102 2001/1, 2001/100. Emisija iz dizel motora - Direktive: 72/306/EEC, 88/77/EEC (mijenjana 4 puta)	Zakon o kvalitetu vazduha Uredba o metodama mjerenja zagađenosti vazduha Uputstvo o vremenskom ograničenju i načinu mjerenja materija koje se emituju u vazduh iz izvora zagađivanja Zakon o tehničkoj kontroli vozila Uredba o izboru mjernih lokacija za utvrđivanje stepena zagađenja vazduha Uredba o emisiji koja zagađuje vazduh	Implementirati prelazne regulative o kontroli zagađenja vazduha iz vozila do primjene evropskih standard; Implementirati procedure za održavanje vozila; Implementirati procedure za kontrolu kvaliteta uvoza goriva.
Kvalitet voda i izvora	Okvirna Direktiva o vodama: 2000/60/EC. Direktive 75/440, 76/160, 76/464, 78/659, 79/869, 80/68, 80/778, 82/176, 83/513, 84/156, 84/491, 86/280, 88/347, 90/415, Odluka 92/C59/02, Direktiva Savjeta 98/83.	Zakon o vodama Uredba o klasifikaciji i kategorizaciji površinskih i podzemnih voda	Djelimično harmonizovano sa Okvirnom Direktivom o vodama: Ciljevi su slični ali Direktive Savjeta takođe definišu standarde u vezi sa ispuštanjem opasnih materija u vode. Regulisati eksploataciju kamena (šljunka) iz rijeka
Industrijski rizici i upravljanje otpadom	Direktive Savjeta o opasnom otpadu :75/442, 75/439, 78/319, 87/101, 91/156 I 91/689/EEC izmijenjena Direktivom 94/31/EC.	Uredba o taksama za zagađenje životne sredine Zakon o sakupljanju i preradi čvrstog otpada. Uredba o kriterijumima za izbor lokacije i načinu odlaganja čvrstog otpada (uključujući opasni otpad).	Implementirati hitne procedure u vezi sa industrijskim rizikom. Pojačati primjenu upravljanja čvrstim otpadom i uredbe o taksama za zagađenje životne sredine.
Fauna-Flora- Zaštićena područja	Direktiva o staništima: 92/43/EEC Direktiva o divljim pticama: 79/409/EEC Odluke Savjeta 82/72 i 82/461.	Zakon o životnoj sredini; Zakon o zaštiti prirode; Zakon o zaštiti rijetkih, endemičnih i ugroženih životinja i biljaka; Zakon o nacionalnim parkovima; Zakon o šumama; Zakon o lovstvu; Zakon o morskome ribarstvu; Zakon o geološkim istraživanjima; Zakon o gradnji. Zakon o poljoprivrednom zemljištu.	Zakon o zaštiti prirode (Sl.list CG br.51/08) je u potpunosti usklađen sa Regulativom Savjeta (EC) 338/97 o zaštiti divljih vrsta flore i faune, sa Direktivom Savjeta 79/409 o očuvanju prirodnih staništa i divlje flore i faune. Ostali crnogorski zakoni uvode zaštitu prirodnih izvora u ostale aktivnosti.

Buka	Motorna vozila. Direktive: 70/157EEC, 77/212, 81/334, 84/424, 84/372, 89/491, 92/97, 96/20, 1999/101, i 78/1015/EEC izmijenjena Direktivom 97/24/EC. Od mašina i građevinske opreme Direktive: 79/113/EEC, 81/1051, 84/533, 85/405.	Zakon o zaštiti od buke	Direktive savjeta određuju maksimalan stepen buke ali takođe i standarde koji se primjenjuju na mjerenje buke od vozila i sistema prigušivanja izduvnih cijevi.
Kulturno nasljeđe	Pariška konvencija (1972)	Zakon o zaštiti kulturnih spomenika (1973)	Crnogorski zakon sadrži odluke Konvencije iz Pariza.
Zdravlje i bezbjednost	Direktiva Savjeta 89/391/EEC	Zakon o zdravstvenoj zaštiti i osiguranju	Zakon o zaštiti na radu je usklađen u svojim principima sa generalnom Direktivom Savjeta 31989L0391 o uvođenju mjera za unapređenje bezbjednosti i zdravlja radnika, i takođe uključuje odredbe koje su sadržane u konvencijama Međunarodne organizacije rada. Odgovarajući zakoni bliže određuju mjere kojima se obezbjeđuje potpuna zaštita radnika i izlažu određena pitanja sadržana u Direktivi Savjeta 31989L0391 o uvođenju mjera za unapređenje bezbjednosti i zdravlja radnika i Pojedinačnim direktivama (u okviru značenja čl.16 Direktive 89/391/EEC). Zakon je djelimično usklađen sa brojnim evropskim regulativama.

Obradila:

Tamara Todorović,dipl.biolog

DIREKTOR SEKTORA

Tatijana Bulatović, dipl.građ.ing